

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Speciális elméleti ismeretek B / Mozgóképi kommunikáció: Filmes kifejezőeszközök Velazquezről David Lynchig				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Gyenge Zsolt zsgyenge@mome.hu ; Google Classroom: https://classroom.google.com/c/Njk4MTEwODEzMjg3?cjc=l7kjgcd				
Kód: Kurzuskód: B-AE-502-B	Tantervi hely: ESBA, DKBA	Javasolt félév:	Kredit: 5	Tanóraszám: 4
Kapcsolt kódok: B-DK-501	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: A szeminárium elsődleges célja, hogy kialakítsa a hallgatókban a mozgóképek filmnyelvi eszközön alapuló elemzésének és értelmezésének képességét, valamint elősegítse a mozgóképes jelentésképzés főbb eszközeinek felismerését és egy adott műben való működésének beazonosítását. A kurzus célja a tananyag megismertetésén túl a hallgatók több irányban történő készségfejlesztése is, amely a kurzus tárgyán túlmutató területeken és helyzetekben is kompetitív előnyt jelenthet számukra. Az írásbeli feladatok főleg a hatékony tanulást, az információk közti szelekció és az elemzés képességét, a szóbeli feladatok és prezentációk pedig a nyilvános megszólalást és a szintetizáló készséget fejlesztik. A félév végi záró esszé célja az íráskészség és a komplex elemző				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: A legfontosabb mozgóképes kifejezőeszközök (kompozíció, plánozás, montázs, dramaturgia, hangkezelés, rendezés) típusainak és működésének ismerete Képesség: A hallgató képes felismerni és kritikai módon értékelni a különböző filmes kifejezőeszközök megjelenését, valamint ezeket fel tudja használni a film/jelenet elemzéséhez és értelmezéséhez. Attitűd: A filmeket nem csak önértékük, hanem a populáris kultúrában beöltött szerepük valamint társadalmi hatásuk kontextusában is képes értelmezni.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: A félév során nem csupán az elszigetelt elemzéseket helyezzük előtérbe, hanem nagy hangsúlyt fektetünk az egyes művek, stílusok és problémafelvetések közötti kapcsolatokra. Éppen ezért az óra semmilyen formában nem ígéri a filmtörténet vagy a filmes stílusok teljes körű áttekintését, inkább arra teszünk majd a félév során kísérletet, hogy két „alapfilmből” kiindulva (a Wittgensteini családi hasonlóságok rendszerének logikáját alapul véve) felfedezzük azokat a műveket, amelyek filmesztétikai, műfajelméleti vagy éppen tematikai vonatkozásban bekapcsolhatóak a gondolatmenetbe, és amelyek önmagukon túl az így kialakuló „filmcsalád” értelmezéséhez is hozzájárulnak. Egy film egész féléven végigvonuló aprólékos elemzése során pedig lehetőség nyílik a mozgóképes kifejezőeszközöknek és hatásuknak alapos megismerésére is. A kurzus során tárgyalt főbb témakörök: 1. A filmes kifejezés vizuális alapelemei: beállítás, képkompozíció, montázs, térkonstruálás.				

2. A mozgóképes narratíva főbb tulajdonságai. Populáris és művészfilmes elbeszélésmód különbségei.
3. A filmes dramaturgia fontosabb jellemzői, a történet ábrázolásának különböző stratégiái.
4. A hang szerepe a mozgóképes kifejezésben.
5. A filmes önreflexió, formák, műfajok és stílusok re- és dekonstruálása.
6. Fikció és valóság, realitás és reprezentáció mozgóképi tematizálása.
7. A filmes karakterek megformálása és ábrázolása. Filmszínészet.
8. Ritmus, sebesség, változás – a filmes időkezelés kérdésköre.
9. A mozgókép és a láthatóvá tett megfigyelő.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete: A kurzus a hallgatók otthoni filmnézéséből, a filmélményeken alapuló referátumokból, hallgatói prezentációkból, valamint a nézett anyag szeminárium jellegű átbeszéléséből áll.

A hallgatók feladatai:

- minden hétre egy megnézett film kb. 10 mondatos referátumát kell az óra kezdetének időpontjáig leadni.
- egy alkalommal egyedül vagy párban egy témáról elemző előadást kell tartani az arra a hétre nézett filmről.

A tanulás környezete: tanterem (A konkrét helyszínt a központi elosztás után az oktatási titkárok vezetik be a neptunba)

Értékelés:

A félév végi aláíráshoz az órák látogatásának TVSZ-ben előírt kötelezettsége mellett a három alábbi feladatból legalább kettőnek elégséges szinten történő teljesítése szükséges.

- filmrecenziók – hetente beadandó rövid (min. 10 mondat) filmleírások-elemzések, az adott héten tárgyalandó filmről (a feladat később nem pótolható) – feladat súlya a végső jegyben: 30% (a feladat elégtelen teljesítése esetén a kurzus nem teljesítettnek minősül)
- kiselőadás – a félév során tartott prezentáció (2 fős, első órán megbeszélendő csoportokban) - feladat súlya a végső jegyben: 25%
- félév végi dolgozat – szemináriumi dolgozat min. 10 ezer leütés hasznos terjedelemben több filmet, alkotót vagy irányzatot átfogó, szabadon választott témában – feladat súlya a végső jegyben: 45%

Az érdemjegy kiszámítása

filmrecenzió: 30%

filmelemző kiselőadás: 25%

félév végi dolgozat: 45%

Kötelező irodalom:

Bazin, André: *Mi a film?* Budapest: Osiris 1995.

Bordwell, David: *Elbeszélés a játékfilmben*. Budapest : Magyar Filmintézet, 1996.

Gelencsér Gábor: *Más világok. Filmelemzések*. Palatinus. 2005.

Kovács András Bálint: *Mozgóképelemzés*. Palatinus 2009.

Bordwell, David, Thompson, Kristin, Smith Jeff: *Film Art: An Introduction*. New York: McGraw-Hill Education. 2017.

Ajánlott irodalom:

Arnheim, Rudolf: *A vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája*. Budapest: Gondolat, 1976.

Aumont, Jacques és Marie, Michel: *L'Analyse des films*. Nathan. 1999.

Aumont, Jacques és Marie, Michel: *A filmelemzés meghatározása*. In: A kortárs filmelmélet útjai (szerk.: Vajdovich Györgyi) Budapest: Palatinus, 2004. pp. 9–42.

Balázs Béla: *A látható ember. A film szelleme*. Palatinus 2005.

Bíró Yvette: *A hetedik művészet*. Budapest: Osiris Kiadó. 2001.

Casetti, Francesco: *Filmelméletek. 1945-1990*. Budapest: Osiris. 1998.

Chion, Michel: *Audio-vision. Sound on Screen*. New York: Columbia University Press. 1994.

https://monoskop.org/images/6/6d/Chion_Michel_Audio-Vision.pdf

Deleuze, Gilles: *Film 1. A mozgás kép*. Budapest. Palatinus. 2008.

<p>Deleuze, Gilles: <i>Film 2. Az idő-kép</i>. Budapest. Palatinus. 2008.</p> <p>Füzi Izabella (szerk.): <i>Verbális és vizuális narráció. Szöveggyűjtemény</i>. Szeged: Pompeji. 2011.</p> <p>Gelencsér Gábor (szerk.): <i>Képkorszak. Szöveggyűjtemény a mozgóképkultúra és a médiaismeret oktatásához</i>. Budapest: Korona Kiadó. 1998.</p> <p>Pethő Ágnes (szerk.): <i>Köztes képek. A filmelbeszélés színterei</i>. Kolozsvár: Scientia Kiadó 2003.</p> <p>Kovács András Bálint: <i>A modern film irányzatai. Az európai művészfilm 1950-1980</i>. Palatinus 2005.</p> <p>Kovács András Bálint: <i>Metropolis, Párizs</i>. Budapest: Képzőművészeti Kiadó.</p> <p>Kovács András Bálint: <i>A film szerint a világ. Tanulmányok</i>. Palatinus. 2002.</p> <p>Nagy Zsolt (szerk.) <i>Tarantino előtt. Tömegfilm a nyolcvanas években</i>. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó. 2000.</p> <p>Zalán Vince (szerk.): <i>Filmrendezőporték</i>. Budapest: Osiris Kiadó. 2003.</p>
Egyéb információk:
Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:
Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: - Az Elméleti Intézetben minden félévben kifüggesztett fogadóóra idejében, az Elméleti Intézet oktatói terében.